

Björlanda 524 inom Hovgården 1:3 Björlanda socken, Göteborgs kommun

Arkeologisk förundersökning

Björlanda 524 inom Hovgården 1:3 Björlanda socken, Göteborgs kommun

Arkeologisk förundersökning

Petra Aldén Rudd

Björlanda 524 inom Hovgården 1:3, Björlanda socken, Göteborgs kommun
Arkeologisk förundersökning

Rapport 2018:14

© Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ 2018

Fastighet: Hovgården 1:3, Göteborgs kommun

Länsstyrelsebeslut dnr: 431-19536-2018

Belägenhet i SWEREF 99: Norr 6406590 meter, Öst 311970 meter

Höjd över havet: cirka 16-18 meter

Beställare: Göteborgs Stad/Fastighetskontoret

Projektnummer: G1822

Projektansvarig: Lillemor Olsson Gustafsson

Fältansvarig: Petra Aldén Rudd

Övrig personal: Mats Sandin

För personalens meriter hänvisas till Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativs hemsida.

Fältarbetstid: 2018-06-27 - 2018-06-27

Undersökningsområdets storlek: ca 2500 m²

Arkiv: Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ

Foton: Där fotograf ej anges är bilder tagna av fältpersonalen

Omslagsbild: Mats i morgonljus. Foto mot väst

Orienteringskarta: Framställd av Rio Natur- och kulturkooperativ med data från QGIS, FMIS samt Länsstyrelsen i Västra Götaland

Topografisk grundkarta samt plankarta: Tillhandahållen av beställaren

Övriga kartor och situationsplaner: Framställda av Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ med data från FMIS och Lantmäteriet (medgivandeavtal © Lantmäteriet Dnr R50321710_140001)

Redigering och layout: Sara Lyttkens, Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ

Tryck: Nordbloms Trycksaker AB, HAMBURGSUND

ISSN 1652-1897

Sökord: boplats, keramik, flinta

Rio Göteborg Natur- och kulturkooperativ

Slakthusgatan 8 A

415 02 GÖTEBORG

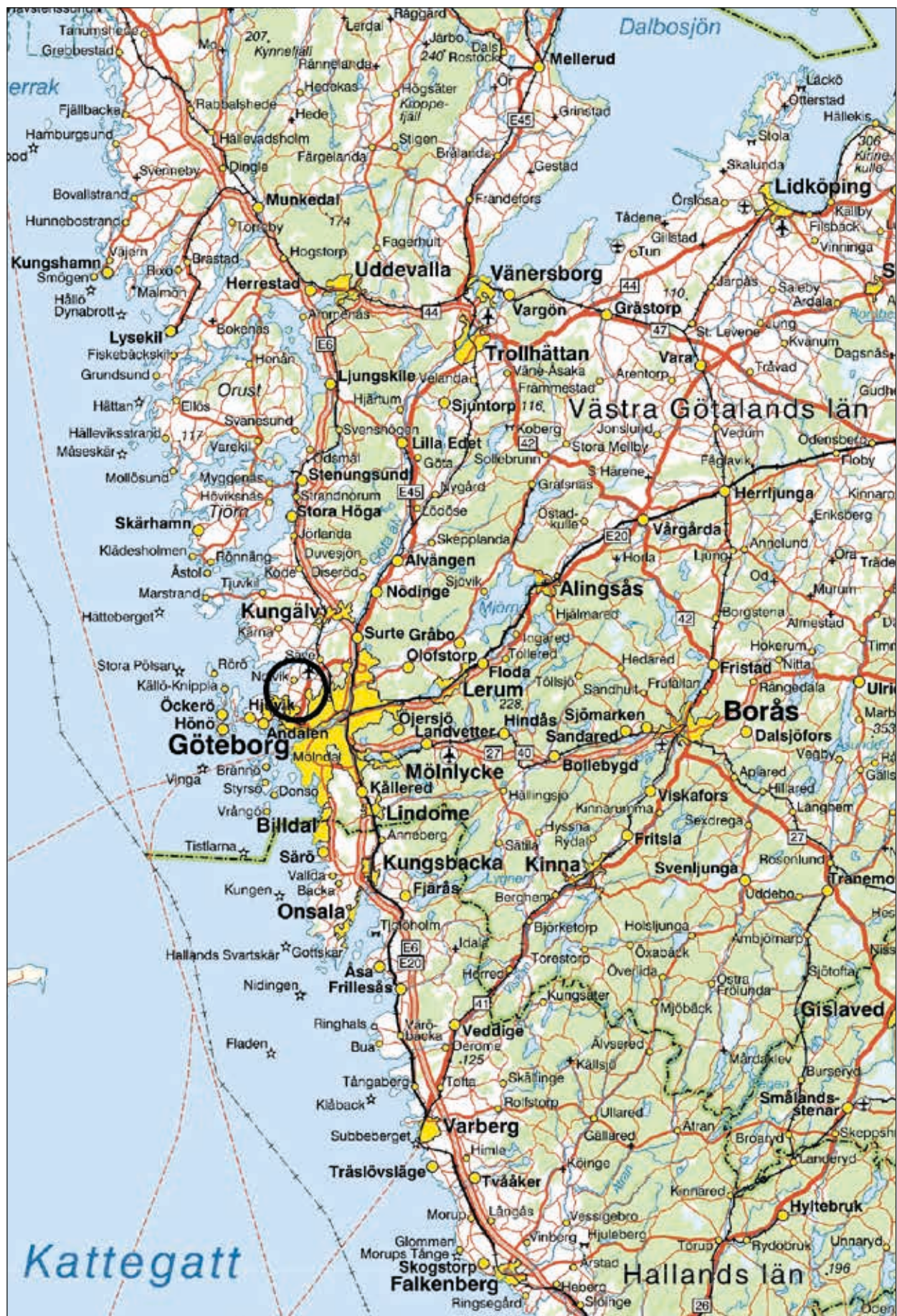
www.riogbg.se

kontakt@riogbg.se

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	5
Tidigare fynd undersökningar.....	6
Syfte.....	6
Metod.....	6
Undersökningsresultat.....	6
Fynd.....	6
Anläggningar.....	6
Analysresultat.....	6
Tolkning.....	6
Publik verksamhet.....	6
Resultat gentemot undersökningsplanen.....	6
Vetenskaplig och pedagogisk potential.....	9
Antikvarisk bedömning.....	9
Källor.....	10

Figur 1. Översiktskarta med förundersökningsområdet markerat (ring). Skala 1: 500 000.

Björlanda 524 inom Hovgården 1:3 Björlanda socken, Göteborgs kommun

Arkeologisk förundersökning

Sammanfattning

Inför planerad byggnation har Rio Göteborg genomfört en avgränsande förundersökning av fornlämningen Björlanda 524 inom Hovgården 1:3 i bevarande syfte. Fornlämningen ligger placerad på ett åkerimpediment och registrerades i samband med en arkeologisk utredning genomförd av Göteborgs stadsmuseum 2003.

Vid den nu aktuella avgränsande förundersökningen drogs sju sökschakt (S1-S7) utifrån planområdets placering in mot fornlämningen, så som avgränsning är utmarkerad i FMIS. Inga fynd eller spår av fornlämningen påträffades inom planområdet.

Rio Göteborg bedömer utifrån resultaten av den avgränsande förundersökningen att Björlanda 524 inte påverkas av planerad byggnation. Rio Göteborg har inte bedömt hur den berörda fornlämningsmiljön påverkas av planerad exploatering. Rio Göteborg bedömer att inga ytterligare arkeologiska insatser är nödvändiga, om inte planområdet förändras.

Undersökningsområdet

Undersökningsområdet utgjordes av den ytan som vetter mot den planerade byggnationen på fastigheten Hovgården 1:3. Undersökningsområdet utgörs idag av åkermark. Den registrerade fornlämningen Björlanda 524 ligger i direkt anslutning till ytan på en åkerholme något öster om ytan. Den är belägen på 16–18 meter över dagens havsnivå. Söder om ytan löper Björlanda Lexbyväg (figur 1 och 2).

Björlanda 524 ligger i en fornlämningsrik miljö, och ingick i det område som undersöktes inför projektet "Mästerskapsbana för golf" av Göteborgs stadsmuseum 2003, då ett 50-tal fornlämningar nyregistrerades (Rudd och Sandin 2004; FMIS 2018). Alla tidsperioder finns representerade i området.

Tidigare fynd och undersökningar

Björlanda 524 är registrerad som en boplatz. Fornlämningen påträffades vid utredningen för mästerskapsbanan i golf som genomfördes av Göteborgs stadsmuseum 2003. Fornlämningen baserades på fynd av flintor och keramik samt anläggningar.

Syfte

Syftet med den avgränsande förundersökningen var att fastställa fornlämningens utbredning mot den planerade byggnationen. Förundersökningen skulle förse Länsstyrelsen med tillfredsställande underlag inför prövning, enligt kulturmiljölagen 2 kap. 12-13 § kulturmiljölagen. Efter förundersökningen skulle fornlämningen vara avgränsad så att det inte rådde någon tveksamhet om den berördes eller ej av den planerade exploateringen samt hur den i sådana fall skulle påverkas av detsamma.

Metod

Då förundersökningens främsta syfte var att avgränsa fornlämningen, koncentrerades schaktningen till de ytor som berördes av den planerade exploateringen. Enligt förfrågningsunderlaget samt undersökningsplanen skulle schaktningen avbrytas så snart fornlämningarnas yttre delar påträffades. Vid avbaningen genomgrävdes valda jordmassor och schakten dokumenterades därefter med foto, GPS-inmätning samt schaktbeskrivning. Efter genomförd dokumentation fylldes schakten igen och ytan återställdes.

Om få eller inga fynd eller anläggningar påträffades skulle avrapporteringen endast ske genom en utökad slutredovisning, vilket är fallet.

Undersökningsresultat

Vid den avgränsande förundersökningen drogs sju sökschakt S1-7 utifrån planområdets placering in mot fornlämningen, så som avgränsning av den är utmarkerad i FMIS (figur 3). Inga fynd, förhistoriska lager eller anläggningar påträffades i dem. Samtliga schakt var på mellan 4,80 x 2,35 meter och 0-0,45 meter djupa. Matjorden var 0,30-0,45 djup. Samtliga schakt avslutades i lera.

Fynd

Inga fynd påträffades vid den avgränsande förundersökningen.

Anläggningar

Inga anläggningar påträffades vid den avgränsande förundersökningen.

Analysresultat

Inga analyser har genomförts vid den avgränsande förundersökningen.

Tolkning

Fornlämningen ligger placerad på ett åkerimpediment och registrerades i samband med en arkeologisk utredning genomförd av Göteborgs stadsmuseum 2003. Undersökningsområdet utgörs idag av åkermark på den norra sidan av ett åkerimpediment på vilket Björlanda 524 ligger placerad. Fornlämningen är belägen på 16–18 meter över dagens havsnivå. Efter genomförd avgränsande förundersökning tolkas fornlämningens västra begränsning stämma överens med den topografiska avgränsning som gjordes i samband med registreringen av lämningen.

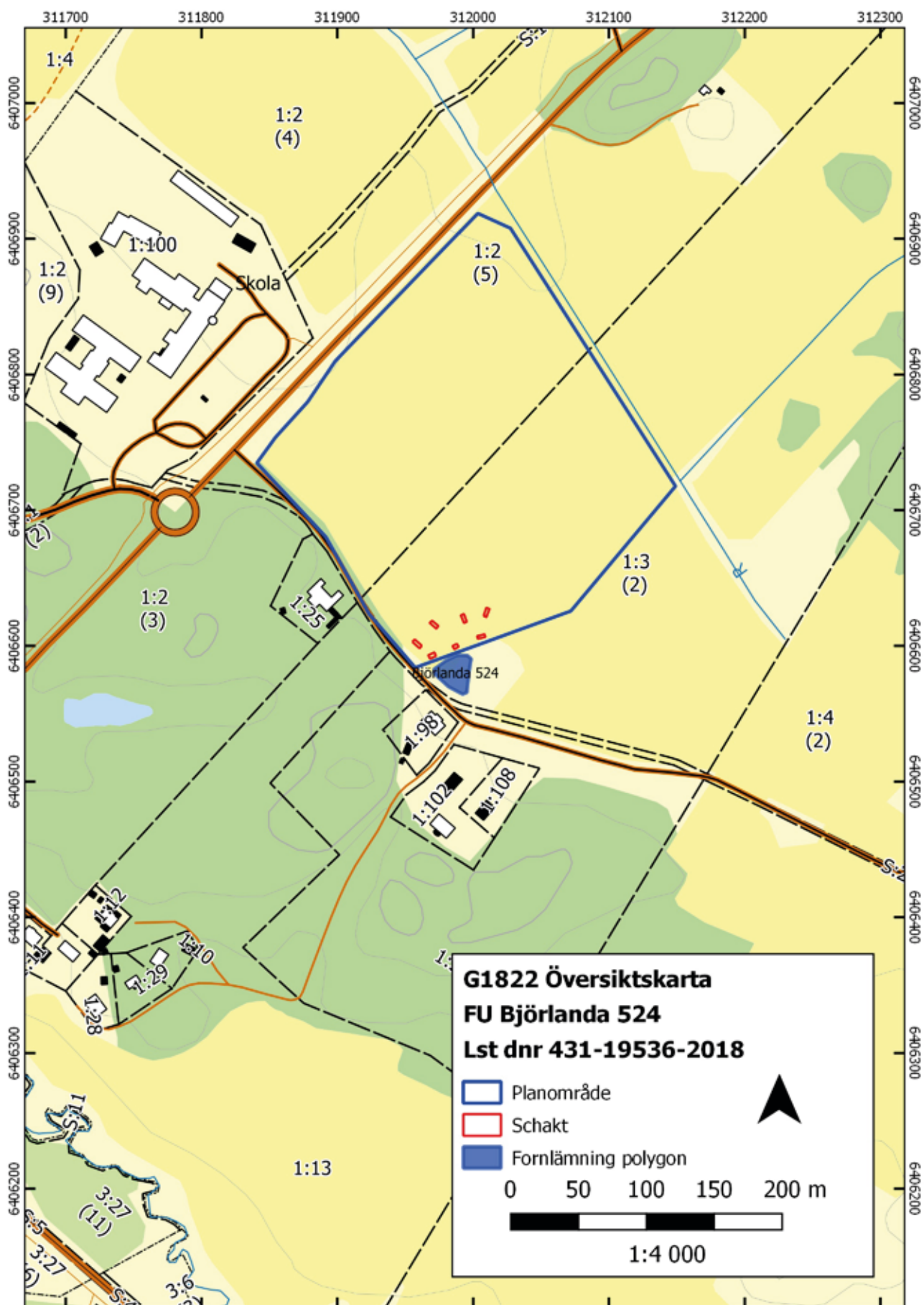
Publik verksamhet

Inget publikt arbete var planerat för den avgränsande förundersökningen.

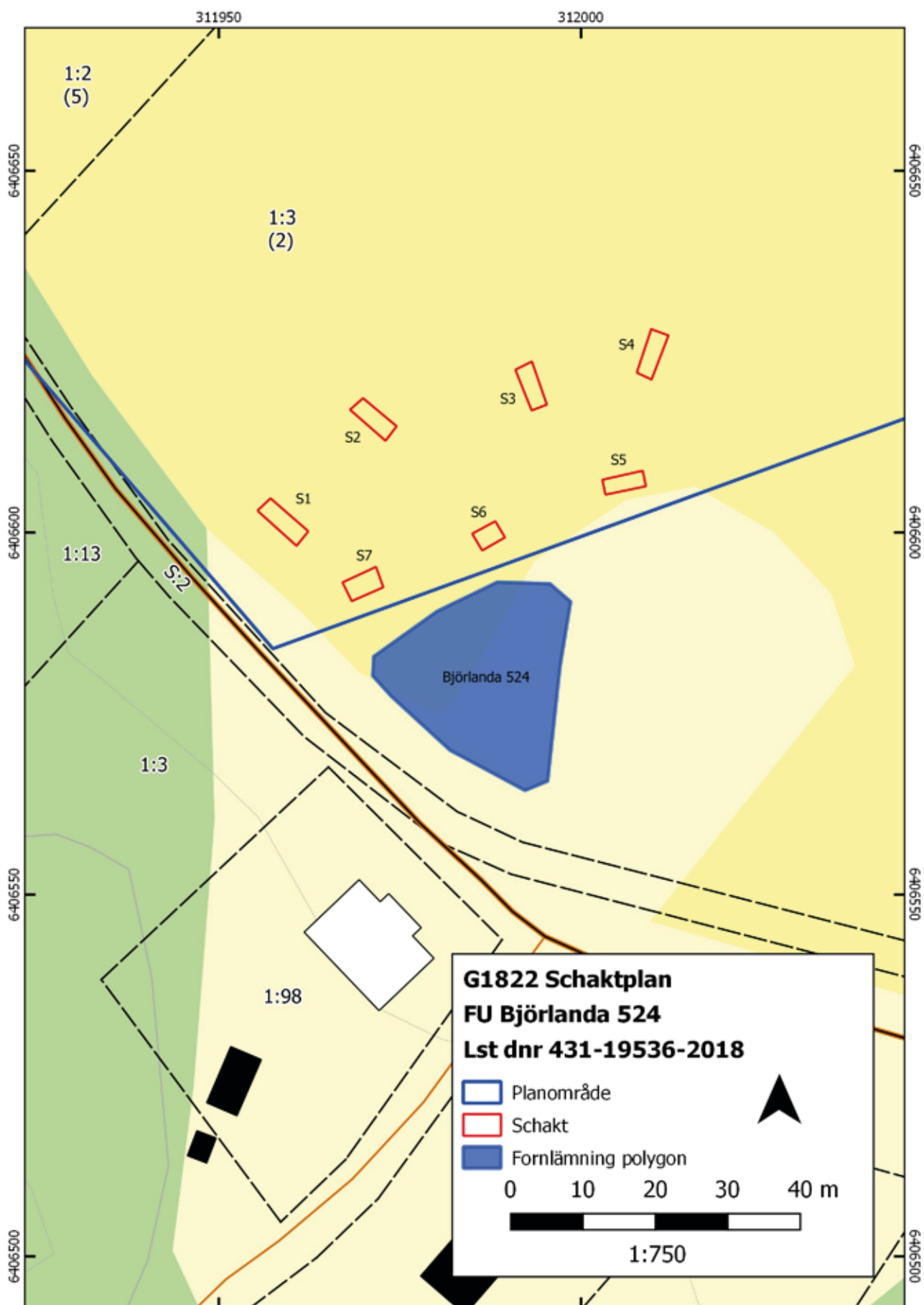
Resultat gentemot undersökningsplanen

Vid förundersökningen drogs sju maskingrävda schakt inom fastigheten mot den västra begränsning av fornlämningen Björlanda 524 och anses som avgränsad mot planerad byggnation. Rio Göteborg bedömer att den planerade exploateringen inte påverkar fornlämningen Björlanda 524.

Figur 2. Översiktskarta över förundersökningsområdet vid Björlanda 524. Skala 1:4000.

Figur 3. Schaktplan som visar grävda schakt under förundersökningen av Björlanda 524. Skala 1:750.

Vetenskaplig och pedagogisk potential

Den vetenskapliga och pedagogiska potentialen är inte bedömd vid den avgränsade förundersökningen.

Antikvarisk bedömning

Rio Göteborg bedömer utifrån resultaten av den avgränsande förundersökningen att Björlanda 524 inte påverkas av planerad byggnation. Rio Göteborg har inte bedömt hur den berörda fornlämningsmiljön påverkas av planerad exploatering. Rio Göteborg bedömer att inga ytterligare arkeologiska insatser är nödvändiga, om inte planområdet förändras.

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap i kulturmiljölagen (KML) och genom miljöbalkens generella hänsynsregler, där stor vikt läggs vid hänsyn till kulturlämningar och kulturmiljöer. Ansökan om ingrepp i lämningar lämnas till Länsstyrelsen. För fornlämningar gäller att de förutom själva lämningen även omges av ett så kallat fornlämningsområde. Fornlämningsområdet utgörs av ett så stort område på marken som behövs för att bevara fornlämningen och ge den tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse.

Källor

Litteratur

Rudd, Petra & Sandin, Mats   2004   Mästerskapsbana för golf i Björlanda. Hovgården, Alleby, Lexby m.fl. Utredning. Göteborgs kommun. Göteborgs Stadsmuseum Arkeologisk Rapport 2004:48.

Digitala källor

FMIS   2018   fmis.raa.se

